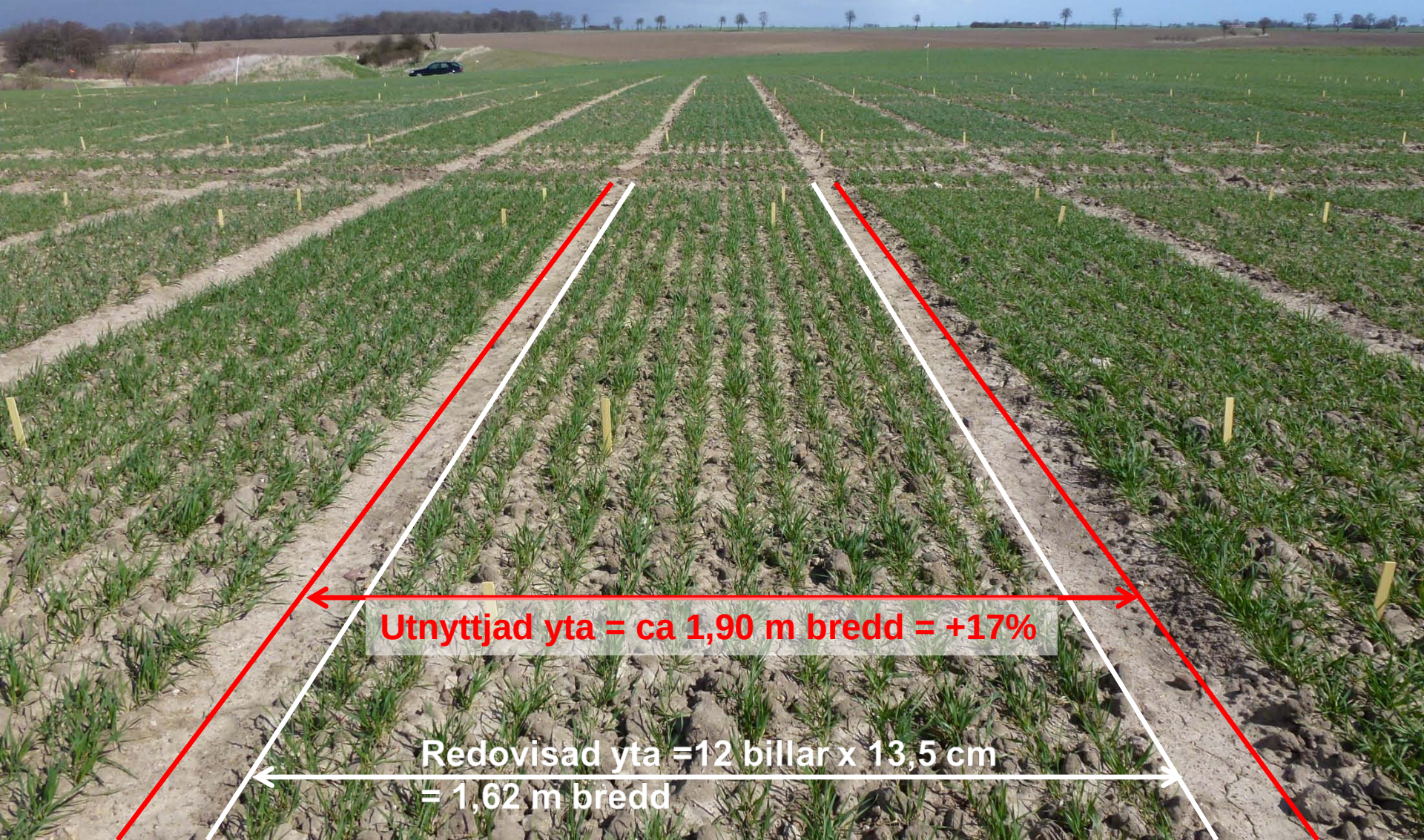

Kanteffekter i fältförsök – påverkan på tolkning

Ingemar Gruvaeus, Yara

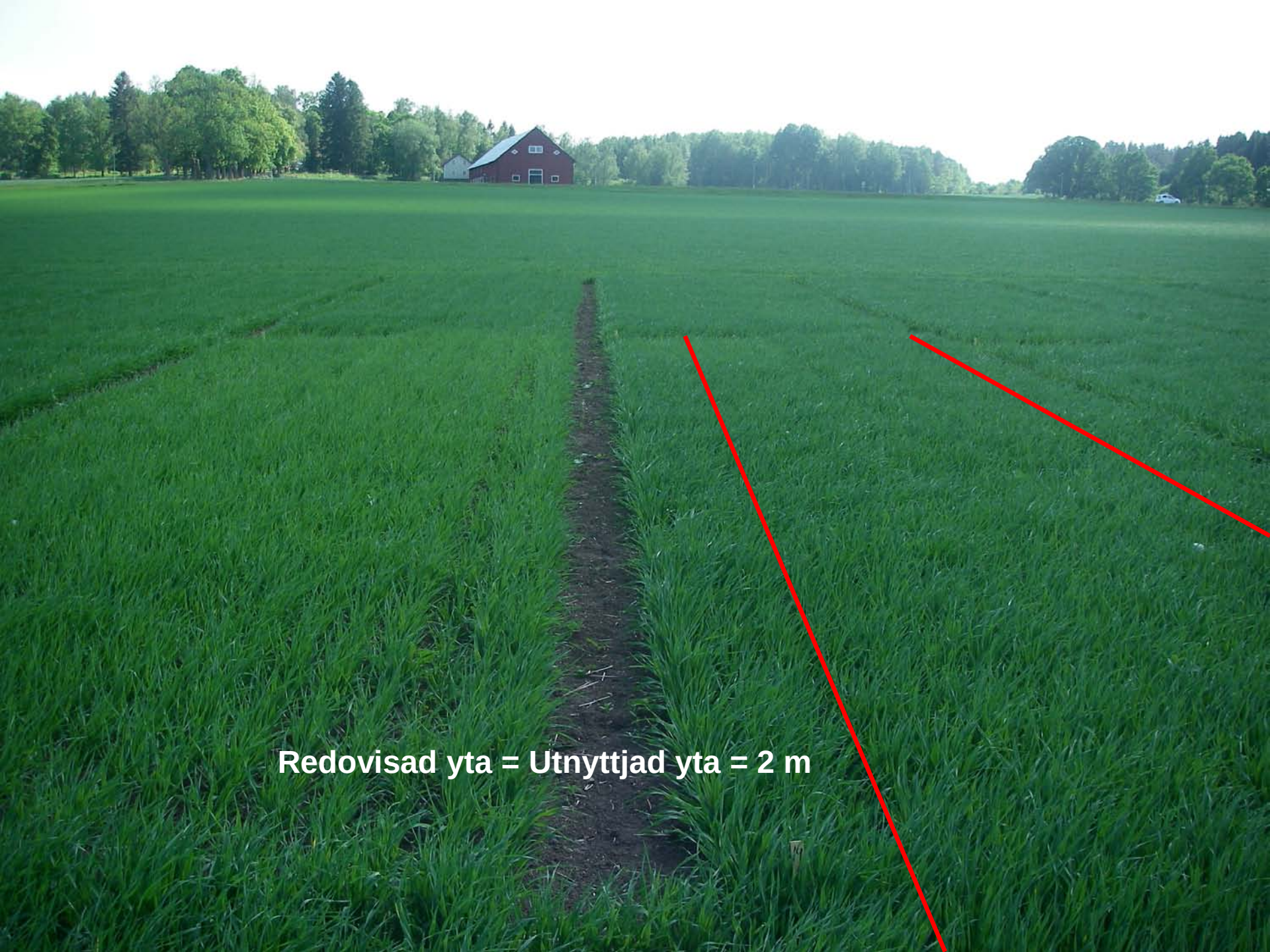

Kanteffekter

Utnyttjad yta = ca 1,90 m bredd = +17%

Redovisad yta = 12 billar x 13,5 cm
= 1,62 m bredd

Redovisad yta = Utnyttjad yta = 2 m

Hur påverkar försökstekniken tolkningen av skördens storlek?

- Rader närmast parcellmellanrum har mycket högre skörd än mittenraderna.
- Ytterraden får mycket större tillgång till ljus, växtnäring etc.
- Enligt nyare polsk studie* är skördenivån i :
 - vårkorn : ytterrad = 1,7 x mittrad, näst ytterst 1,0 x mittrad
 - havre : ytterrad = 2,4 x mittrad, näst ytterst 1,1 x mittrad
- Övervärdering av skörd vid 12 rader såmaskin :

vårkorn	$13,4 / 12 = 1,12$
havre	$15 / 12 = 1,25$
- Korrektionsfaktor

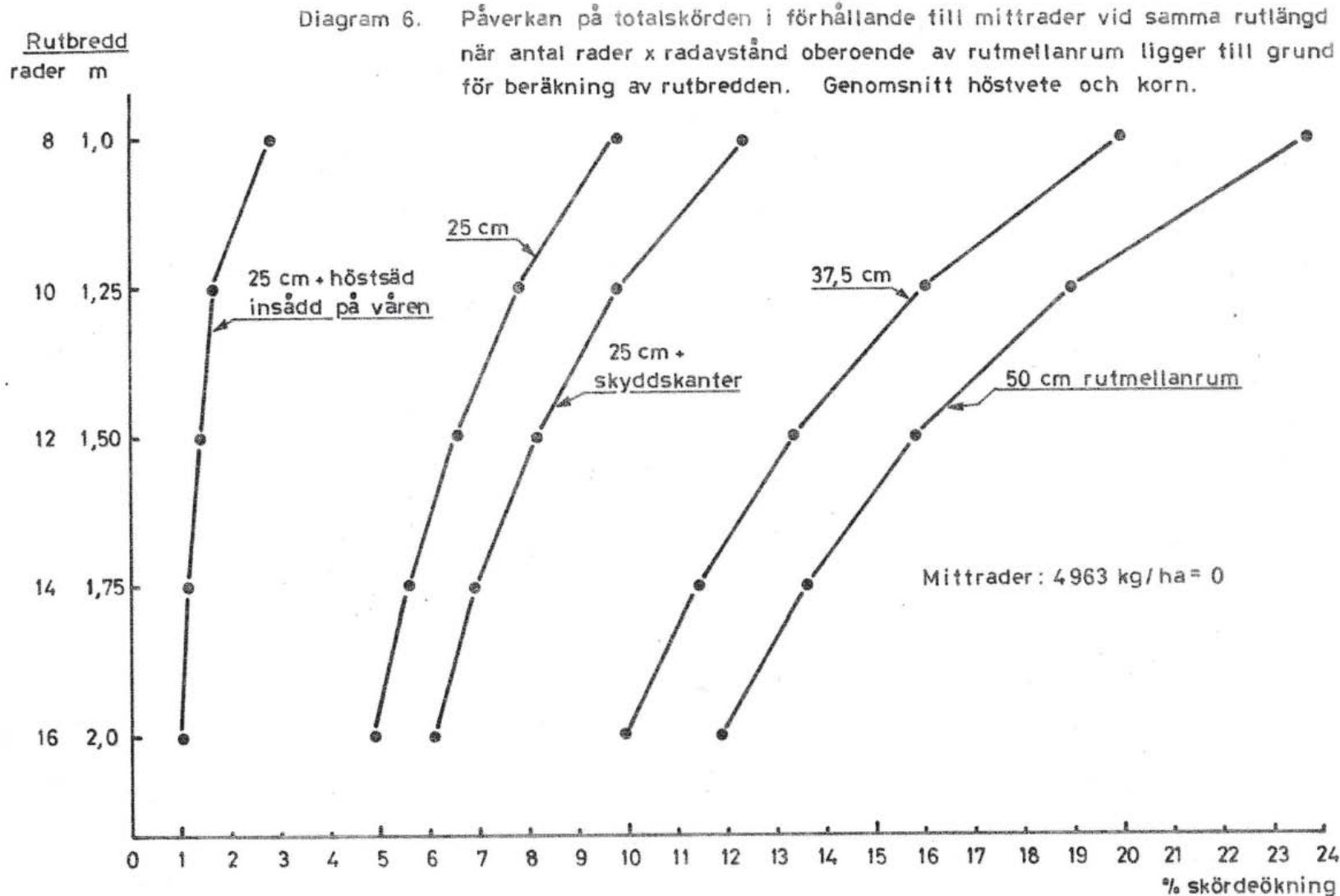
vårkorn	$= 0,895$
havre	$= 0,80$

* *Acta Sci. Pol., Agricultura 12(3) 2013, 3-12*

BORDER EFFECTS IN THE GROWTH OF CHOSEN CULTIVATED PLANT SPECIES

Lech Gałęzewski, Mariusz Piekarczyk, Iwona Jaskulska,
Piotr Wasilewski
University of Technology and Life Sciences in Bydgoszcz

Resultat finns också från Sverige !

Källa: Bengt Hallerström, 1970, Såmiste- och kanteffekter i fältförsök med stråsäd.

Kanteffekter - praktisk konsekvens vid försökstolkning

- När man bara vill jämföra sorters relativa skörd har kanteffekten ingen betydelse ! (?)
- Att kunna göra sortförsök med måttligt stora ytor, effektiv hantering av utsäde mm. är viktigare än absolut skördenivå.
- Om man vill börja räkna ekonomi, kväveoptimum etc. har kanteffekter mycket stor betydelse !
- Ex. i kväve till malkorn görs vissa försök med breda parceller utan kanteffekt och andra med smala parceller och kanteffekt som måste korrigeras om man skall räkna på skörderelaterat gödslingsoptimum.
- Om vi skall kunna räkna på försök måste tekniken för utförandet framgå av resultatrapporten !

Rapsmästaren 2016

Vinnare – uppgiven skörd = 6570 kg/ha

Vinnare – motsvarande fältskörd = 5615 kg/ha

Utnyttjad yta = ca 1,90 m bredd = +17%

Redovisad yta = 12 billar x 13,5 cm
= 1,62 m bredd

